

SAKSA

Joku viisas mies on joskus sanonut lyhimmän tien omaan itseemme käyvän maailman ympäri ja on väittänyt masokisteille tosin riittävän jo Saksan-matkan.

Siispä pidin varani ja meninkin Itävaltaan. Eroa Saksan kanssa oli tosin välillä vaikea huomata. Melkeinpä kaikki käsiin sattuva oli tuontitavaraa Liittotasavallasta. Kuten arvaata saattaa, tämä näkyi erityisesti kirjakaupoissa.

Kirjojen hintoja ei ollut edes hintalapulla muunnettu shillingeiksi, kaikkihan tiesivät yhden D-markan olevan 7,7 shillingiä. Maksu tosin oli suoritettava paikallisella valuutalla, sinänsä paha tyyli-rikko.

Kaikkialla näkyvä ison naapurimaan vaikutus toki laski kirjojen hintoja siedettäväksi ja laajensi valikoimaa huomattavasti, eritoten hyvien taskukirjasarjojen kohdalla.

Yksi erityinen makupalakin oli. Dortmundilaisen Harenberg Kommunikationin taskukirjasarjaa "Die bibliophilen Tachenbücher" ei voinut kuin ihailla. Sarjassa on ilmestynyt yli 250 kirjaa mitä erilaisimmilta aloilta. Kirjat ovat kaikki maulla taitettuja ja siististi painettuja.

Vanhojen bibliofiilisten aarteiden uusintapainoksia on useita, vanhoja lastenkirjoja, kulttuurihistoriaa, karikatuureja, arkkitehtuuria, erotiikkaa, luontokirjoja, kulinarismia, matkakirjoja jne. Voit valita Guttenbergin raamatun, valokuvakokoelman ovista tai hautakivistä, kakuskirjan tai vaikka mitä. Kun liikuskelette saksalaisen kieli-alueen maissa, tutustukaapa.

■SARJAKUVASEURAKIN ON■

Itävallassa toimii Sarjakuva-seuraa vastaava yhdistys, Vereinigung für Comic-Literatur. Sillä on tällä hetkellä noin 70 jäsentä, suuri osa heistä työskentelee kustantamoissa tai eri viestimien palveluksessa.

Yhdistys on perustettu 7.7.77, siis melko nuori vielä. Kävin tapaamassa Ernst Havlikia, joka on ollut seuran puheenjohtajana perustamisesta aina tähän kevääseen asti. Ammatiltaan hän on lääkäri eräässä wieniläisessä sairaalassa.

Yhdistystä oli perustamassa kolmen hengen ydinjoukko. Keskeisimpinä motiiveinaan he pitivät joustavampaa information vaihtoa, kansainvälisten kontaktien luomista ja julkaisutoiminnan käynnistämistä.

Varsinaista sarjakuvien keräilyä ei ajateltu ottaa minäkään muotoisena mukaan yhdistyksen toimintaan. Mutta Itävallasakin on paljon innokkaita keräi-

ON MYÖS ITÄVALLASSA

COMIC FORUM

DAS

DEUTSCHE

FACHMAGAZIN FÜR COMICLITERATUR

lijoita ja tämäkin touhu tulee yhä enemmän esille ajan myötä.

■ TYÖ PERUSTIEDON JAKOA ■

Jäsenistölle suuntautuvan toiminnan tärkein muoto on tiedotteen julkaisu ja yhteiset tilaisuudet. Tiedotetta on ilmestynyt 7 kappaletta toistaiseksi. Tiedote on ulkoasultaan ja kooltaan Sarjainfoamme selvästi vaatimattomampi. Nykyään yhdistys tiedottaa toiminnastaan parilla sivulla Comic Forum -Lehdessä, josta enemmän tämän jutun edetessä.

Yleisötilaisuuksia järjestetään joka toinen viikko eräässä kahvilassa. Aiheet ovat monenlaisia, Flash Gordon, Will Eisner,

Itävallan sarjakuva, epäihmiset sarjakuvassa jne. Väkeä tilaisuuksissa käy 12-25 henkeä, suosituin oli u-sarjakuvan illta.

Muutoin toiminta on samankaltaista kuin meilläkin. Järjestetään näyttelyitä, luennoidaan eri tilaisuuksissa ja kouluissa, välitetään saksalaista ja itävaltalaisista sarjakuvaa jne. Toiminta vain on meidän toimintaamme selvästi suppeampaa, öhöm! Mutta ihmekös tuo, eihän Itävallassa ole kuin 8 miljoonaa asukasta.

Keskeinen pyrkimys toiminnassa on kansainvälisyys. Yhdistys - kutsumanimeltään VCL - jakaa vuosittain kultaisen puhekuplan kunniapalkintona yhdelle kustantajalle ja taiteilijalle. Tämä

jako ei rajoitu omaan maahan, kultaisen kuplan ovat saaneet Derib, Giraud ja viimeksi meillä ikävä kyllä tuntematon italialainen Milo Manara. Kustantajista on palkittu Les Humanoides Associes, Pollischansky ja Liittotasavallan Carlsen. Itse palkinto on kunniakirja jossa on kullattu kupla keskellä. Verlag Heiz Pollischansky painatti palkittuihin kirjoihinsa paperivyyön, jossa kertoi palkinnosta.

Kaiken kaikkiaan VCL on melko kirjallisesti suuntautunut. Sen tehtävä näkyy olevan vielä melko alussa: osoittaa sarjakuvan olevan yksi kerronnan laji johon on suhtauduttava vakavasti. Eräänä saavutuksena Ernst mainitsi sikäläiseen "Nykysaksan

sanakirjaan" tehdyn muutoksen. Kirja kertoi hakusanan sarjakuva kohdalla seuraavaa: amerikkalaisia, useimmiten piirrettyjä primitiivisiä tarinoita. Toimitukselle lähetetty kirje sai muutoksen seuraavaan painokseen.

■ SARJAKUVAKULTTUURIA SAKSAKSI ■

Aivan parin viime vuoden aikana on saksan kielellä saatavissa olevien korkealaatuisten sarjakuvien määrä kasvanut huomasti. Carlsen noudattaa Liittotasavallassa yhtä hyvää julkaisupolitiikkaa kuin pohjoismaissaikin, aivan hiljattain on ilmestynyt myös suomalainen sarjakuvakirja saksaksi. Nimittäin Martti Sirolan: "Vater Tölpel als Hausmann". Sama kirjahan ehti jo keväällä tulla ulos Ruotsissa niinikään Carlsenilta nimellä "Livet i Bemböle".

Verlag Heinz Pollischansky on Wieniläinen kustantamo, joka on innostunut julkaisemaan komeita uusintapainoksia klassisista amerikkalaisista sarjoista. Homma lähti käyntiin Prinssi Rohkean julkaisemisella. Se ilmestyi niin kovakantisina kirjoina kuin erillisinä vihkoinakin. Vihot seuraavat aikaansa, niitä on ilmestynyt jo 42 ja ne kattavat koko sarjan melkein tähän päivään asti.

Edelleen on Pollischansky julkaissut Flash Gordonia, Rip Kirbyä, James Borgia ja Big Ben Boltia. Strippisarjojen julkaisussa on tehty sikäli ovelasti, että puhekuplissa on säilytetty alkuperäinen teksti ja saksalainen ladottu stripin alle. Itävaltan markkinoilla ei kustantamo tietenkään elä, suurin osa myynnistä menee Liittotasavaltaan.

Saksan Liittotasavallassa majaanansa pitävä Volkswallag on painanut parissa vuodessa kuin pullataikina. Se aloitti postimyyntifirmana, mutta kustantaa nykyään useita lehtiä ja kirjoja. U-sarjakuvia se julkaisee kahdessa lehdessä, kotimaisia Hinz & Kunz -lehdessä ja lähinnä amerikkalaisia U-Comic-sissa. Vuonna 1979 alkoi ilmestyä Schwerg Metall, Metal Hurlant'n saksankielinen sisarlehti. Tammi-kuusta 1981 aloitti ilmestymisensä Pilot, aikuisille suunnattu ranskalaisen sarjakuvan makasiini.

Müncheniläinen Bahia Verlag on perustettu vuoden päivät sitten ja se aikoo kustantaa

Guido Crepaxin koko tuotannon. Se on aloittanut kunniakkasti julkaisemalla saksaksi italialaisen Editori del Grifon erinomaisten kirjojen Crepaxista. Sarja-infossa 29 Lucca-jutussani kehuin juuri tätä kirjaa. Toivon voivani lähinumeroissa palata kirjaan tarkemmin. Bahia suunnittelee myös kaiken sen Hugo Prattin tuotannon julkaisemista, joka ei vielä saksaksi ole käänntynyt.

Vaikka saksankielistä laatu sarjakuvaa on runsaasti saatavilla, ei Itävaltalainen sarjakuva kovinkaan hyvissä kanteissa ole. Mainitsemisen arvoisia - eli ainoita - sarjakuvalehtiä ovat Stress ja Tranway sekä fanzine Comic Forum.

Stress on paikallisen sarjakuvaseuran aktiivien voimin pyörittävä neljästi vuodessa ilmestyvä kokeellinen sarjakuvajulkaisu. Kokeellisuus tarkoittaa pyrkimystä sarjakuvan ilmaisukeinojen laajentamiseen. Lehti harrastaa valokuviiin, grafiikkaan ja maalauskiin pohjautuvia sarjakuvia. Varsin mielenkiintoinen on Ernst Havlikin Das Lied vom Dritten Reich. Laulu Kolmannesta valtakunnasta. Tarina on kerrottu pelkästään postimerkeistä otetuilla kuvilla. Suurennoston, yksityiskohdien ja kuvakulmien käyttö tekee tarinasta täysin ymmärrettävän.

Tranway on Wienin slangia ja tarkoittaa raitiovaunua. Ensimmäisen lehden pääkirjoituksessa lehden julkaisija Wolfgang Alber vastas niille, jotka ihmetelivät lehden nimivalintaa: Wienissä raitiovaunut ovat jatkuvasti myöhässä ja hinnat nousevat koko ajan.

Lehteä on tullut toistaiseksi kaksi numeroa. Perustamisen syynä oli tarve saada oma julkaisukanava kotimaisille piirtäjille. Kuulostaa tutulta vai? Painosmäärä on 1000 kpl mutta lehden menekkiä on vielä vaikea tietää tarkasti. Aiemmin lehden julkaisijat sisällyttivät kotimaiset sarjakuvat fanzineensa Comic Forumiin.

Lehden taso ei ole loistava, mutta melko hyvä. Pari piirtäjää ansaitsee tulla erikseen mainituiksi, nimittäin vuonna 1959 syntynyt Klaus Göschl sekä Reinhard Kiesel. Molemmilla on hyvin graafinen tyyli, jälkimmäisellä vieläpä lennokas. Kiesel on piirtänyt parodioita Conanista ja Prinssi Rohkeasta.

■ SARJAKUVATORI ■

Comic Forumia julkaisevat edellä mainitut Wolfgang Alber ja Markus Tschernegg. Lehden takana on samanniminen, poikien yhdessä omistama osakeyhtiö. Ilmestymisensä lehti aloitti 1979, nyt on tullut yhteensä 10 numeroa, yksi tosin kaksoisnumerona. Tarkoituksena on saada ulos neljä lehteä vuodessa.

Painos on 3500, josta myydään heti parisen tuhatta. Myynnistä menee yli 80 %:ia SLT:aan. Lehti on saavuttanut hyvän aseman, saksankielellä ilmestyy oikeastaan vain yksi fanzine, joka on Comic Forumin kanssa samaa tasoa, nimittäin Comixene. Lehdet eroavat profiililtaan niin paljon toisistaan, että kummallakin hyvin elintilaa. Lisäksi Liittotasavallassa ilmestyy muutamia lähinnä keräilijöille tarkoitettuja melko heikkotasoisia fanzineita, kuten Comicspiegel ja Sprechblase.

Comic Forumin normaalinumerossa on 60 A4-kokoista sivua. Kaksoisnumero oli 120-sivuinen paketti. Lehti on monipuolinen, se käy läpi kaiken arvostelun arvoisen sarjakuvan ja sarjakuvakirjallisuuden, uutisoi, haastattelee ja julkaisee jonkun verran sarjakuvia. Parhailaan on menossa Corto Maltese -sarja "Una ballata del mare salato". Isommat artikkelit ovat huolella tehtyjä. Niihin liittyy usein haastattelu, varsinainen artikkeli ja useamman sivun sarjakuvanäyte, sekä tietenkin bibliografia.

Wolfgangin kertoman mukaan eräs toimittajien tavoitteista on saada elokuvan ja sarjakuvan yhteys tajuttavammaksi. Eräs lehden vakiopalstoista onkin nimeltään Elokuva ja sarjakuva.

**Das Große
Mitteln Reich**

Comic Forum muistuttaa paljon lehteä, jollainen Sarjainfokin voisi olla, mikäli meillä olisi yhtä hyvät taloudelliset mahdollisuudet. Ilmoituksia ei Comic Forumissa ole silti häiritsevän paljoa, kuten amerikkalaisissa fanzineissa.

Jos joku harkitsee saksankielen taitonsa verryttämistä, rohkenen suosittaa Comic Forumin

tilaamista. Lehti on jo tähän mennessä kerennyt osoittaa linjansa, joka on melko mukava. Paino on selvästi eurooppalaisessa sarjakuvassa, amerikkalaisista sarjakuvista kirjoitetaan lähinnä klassikoista. Esim. n:o 9 teemana oli Flash Gordon.

Heikki Jokinen

Osoitteita matkailijoille:

Bunchhandlung Sallmayer. Neue Markt 6, Wien 1.

- erikoistunut kirjakauppa aivan kaupungin liikekeskustassa, korttelin päässä Kärtnerstraselta. Muutenkin hyvä kirja-kauppa, josta löytää harvinaisempia saksan- ja englanninkielisiä sarjakuvia.

American Discounts. Rechte Wienzeile 5, Wien 4.

- sarjakuvia, pornoa ja huume-kirjallisuutta myyvä kauppa keskustan tuntumassa. Melko laajat valikoimat, painottuu edellistä enemmän u-tuotteisiin. Yläkerrassa halpojen USAlaisten lehtien ja kirjojen myynti.

Vereinigung für Comic-Literatur. Postfach 66, 1150 Wien.

Stress c/o Hans-Jörg Konecny, Genzgasse 129/1/34, 1180 Wien

Comic Forum ja Tramway. Offens Fach 125, 1013 Wien

- tilaushinta neljältä numerolta 80 shillinkiä (Tramway) ja Comic Forum neljältä numerolta 155 shillinkiä sekä kahdeksalta numerolta 280 shillinkiä.